

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA
w WARSZAWIE**

z dnia ..... 2023 r.
**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Poligon Rembertów PLH140034**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2375 i 2185) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Poligon Rembertów PLH140034 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 15516), załącznik nr 4 do zarządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

***Regionalny Dyrektor Ochrony
Środowiska w Warszawie***

Arkadiusz Siembida

Cele działań ochronnych

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych
1	2330 Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 45 ha powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania 4 i więcej gatunków charakterystycznych (stan właściwy – FV).
		Ekspansja podrostu drzew i krzewów	Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez utrzymanie występowania ekspansji krzewów i podrostu drzew, na poziomie nie większym niż 40% (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Gatunki ekspansywne	Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych, na poziomie nie większym niż 1 % (stan właściwy – FV).
		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez brak występowania obcych gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Występowanie procesów eolicznych	Utrzymanie występowania procesów eolicznych (stan właściwy – FV).
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko	Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej na poziomie powyżej 10% (stan właściwy – FV).
		Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej	Utrzymanie występowania gatunków charakterystycznych murawy kserotermicznej/ wrzosowiska na poziomie ≤ 3 (stan niezadawalający – U1).
		Inne zniekształcenia U2	Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez ograniczenie zniekształceń takich jak: drogi, koleiny, eksploatacja piasku, zaśmiecanie (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2).
Powierzchnia siedliska na stanowisku	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie braku zmian powierzchni siedliska na stanowisku (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).		
2	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyilion</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 19 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, powierzchnia nie zmniejsza się (stan właściwy – FV).
		Pokrycie wrzosu zwyczajnego (ewentualnie łącznie wrzosu i mącznicy)	Utrzymanie udziału wrzosu zwyczajnego (ewentualnie wrzosu i mącznicy) na poziomie minimum 30 % (stan niezadawalający – U1).
		Pokrycie traw	Utrzymanie udziału traw na poziomie nie większym niż 10% (stan właściwy – FV).
		Zarośnięcie przez drzewa	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału drzew na poziomie $< 10\%$ (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Gatunki obce geograficznie	Utrzymanie niewielkiego udziału gatunków obcych geograficznie, na poziomie nieprzekraczającym $< 10\%$ (stan niezadawalający – U1).

		Ekspansywne gatunki rodzime	Utrzymanie niewielkiego udziału ekspansywnych gatunków rodzimych, na poziomie nieprzekraczającym 10% (stan niezadawalający – U1).
		Struktura populacji kluczowych gatunków	Utrzymanie występowania wszystkich faz rozwojowych, przy jednoczesnej skąpej reprezentacji osobników juwenilnych (stan niezadawalający – U1).
		Inne zniekształcenia (zaśmiecanie, pozyskiwanie piasku)	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez eliminację występowania zniekształceń (stopniowa poprawa stanu niezadawalającego – U1).
3	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 22 ha powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	Utrzymanie udziału powierzchni siedliska w powierzchni badawczej na poziomie > 50 % (stan niezadawalający – U1).
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 4 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych w płacie siedliska kształtuje się na poziomie minimum 20 % (stan niezadawalający – U1).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie braku wyraźnych dominatów udział gatunków charakterystycznych dla siedliska (stan niezadawalający – U1)
		Pokrycie i struktura gatunków mchów	Utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie poprzez utrzymanie całkowitego pokrycia mchów minimum na poziomie 20 % (stan niezadawalający – U1).
		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie braku występowania gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie pojedynczego występowania gatunków ekspansywnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Obecność krzewów i podrostu drzew	Poprawa wskaźnika poprzez zmniejszenie udziału krzewów i podrostów do poziomu nieprzekraczającego 15 % (poprawa złego stanu zachowania – U2).
		Stopień uwodnienia	Utrzymanie stopnia uwodnienia na poziomie ≥ 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan właściwy 0- FV).
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy – FV).
		Melioracje odwadniające	Utrzymanie niewielkiego oddziaływania sieci rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury na warunki wodne torfowiska (stan niezadawalający U1).
4	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 0,6 ha powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).
		Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika w stopniu nie pogorszonym, to jest utrzymanie charakterystycznej kombinacji florystycznej na poziomie minimum 60% (stan niezadawalający – U1).
		Udział procentowy siedliska	Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej minimum na poziomie minimum 70% (stan właściwy – FV).
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy – FV).
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie udziału rodzimych gatunków ekspansywnych na poziomie nieprzekraczającym 10 % (stan właściwy – FV).
		Występowanie i stan populacji chrobotków	Utrzymanie średniej kondycji plech (stan niezadawalający – U1).

		Stosunek pokrycia chrobotków do mchów i roślin naczyniowych	Utrzymanie występowania pokrycia chrobotków do mchów i roślin naczyniowych w stosunku minimum <60% - > 40 % (w tym porosty mniej niż 40%) – stan zły – U2.
		Wiek drzewostanu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika oraz zwiększenie udziału drzew w wieku powyżej 50 lat (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2).
		Obecność drewna martwego w dnie lasu	Utrzymanie braku martwego drewna w dnie lasu (stan właściwy – FV).
		Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych w drzewostanie (stan właściwy – FV).
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie braku lub niewielkich odnowień naturalnych drzewostanu (stan właściwy – FV).
		Obecność nasadzeń drzew	Utrzymanie braku nasadzeń (stan właściwy – FV).
		Przekształcenia związane z użytkowaniem	Utrzymanie występowania maksymalnie słabych przekształceń związanych z użytkowaniem (stan właściwy – FV).
		Zniszczenia drzewostanów – wiatrolomy, gradacje owadów	Utrzymanie braku zniszczenia drzewostanów (stan właściwy – FV).
5	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania (obecności) populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 90 odzywających się samców (stan właściwy – FV).
		Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie $\geq 25\%$ (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Roślinność zanurzona i pływająca	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie licznej roślinności zanurzonej i pływającej o pionowych pędach (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).
		Nachylenie brzegów zbiornika	Utrzymanie łagodnego nachylenia brzegów (stan właściwy – FV).
		Zacienienie zbiornika	Utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie < 50% powierzchni lustra zbiornika (stan właściwy – FV).
		Obecność płycizn	Utrzymanie występowania płycizn (stan właściwy – FV).
		Obecność ryb	Utrzymanie ograniczonego występowania ryb w granicach płatów siedliska gatunku (stan niezadawalający – U1).
		Zabudowa otoczenia zbiornika	Utrzymanie braku zabudowy w otoczeniu zbiorników (stan właściwy – FV).
		Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m	Utrzymanie występowania innych zbiorników wodnych w promieniu 500 m (stan właściwy – FV).
		Droga asfaltowa	Utrzymanie braku występowania maksymalnie dróg asfaltowych w okolicy zbiornika (stan właściwy – FV).
6	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Liczba samców	Utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze, w stanie nie pogorszonym, na poziomie minimum 9 samców (stan niezadawalający – U1).

		Zagęszczenie wylinek	Utrzymanie występowania minimum umiarkowanego zagęszczenia wylinek na poziomie minimum 5 przypadających na 10 m ² (stan niezadawalający – U1).
		Występowanie określonych gatunków roślin	Utrzymanie występowania siedliska dogodnego dla gatunku na poziomie ≥ 2 (stan właściwy– FV).
		Udział roślinności dogodnej dla gatunku	Utrzymanie występowania gatunków roślin poprzez występowanie ≥ 75 % długości roślinności przybrzeżnej lub ≥ 50 % całej powierzchni zbiornika (stan właściwy– FV).
		Jakość otoczenia antropopresja	Utrzymanie znikomego udziału intensywnie użytkowanych, w tym udział naturalnego otoczenia ≥ 25 % (stan właściwy – FV).

UZASADNIENIE

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie w miarę możliwości właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) tzw. „dyrektywy siedliskowej” (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. UE. L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.). Dokument ten tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000.

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”). Kierując się wspomnianymi powyżej założeniami, plan zadań ochronnych na okres 10 lat ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego (w formie zarządzenia), właściwy terytorialnie regionalny dyrektor ochrony środowiska. W myśl art. 28 ust. 5 ww. ustawy plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Dla omawianego obszaru Natura 2000, plan zadań ochronnych ustanowiony został zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Poligon Rembertów PLH140034 (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 15516).

W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., znak INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

- 1) indywidualnie określone dla danego obszaru, to jest ustalone na poziomie obszaru;
- 2) kompleksowe, to jest obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
- 3) indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, to jest jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
- 4) indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, to jest wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
  - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny; (umożliwiający monitorowanie);
  - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
  - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
  - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
  - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach; odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Opracowanie zmiany planu zadań ochronnych, w zakresie celów ochrony dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, wynika z konieczności zapewnienia warunków utrzymania i odtworzenia ich właściwego stanu ochrony, z wyjątkiem sytuacji, gdy ze względów przyrodniczych jest niemożliwe lub nieuzasadnione polepszenie tego stanu. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie dostępnych materiałów przyrodniczych, w tym dokumentacji planu zadań ochronnych oraz ekspertyz przyrodniczych.

Mając powyższe na uwadze zdefiniowano następujące cele ochrony:

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr stanu ochrony	Cele działań ochronnych	Komentarz
1	2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (<i>Corynephorus</i> , <i>Agrostis</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 45 ha powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).	Siedlisko wykształciło się na wydmach i płaskich terenach równiny, obejmując swoim zasięgiem cały obszar Natura 2000. Dominującym gatunkiem w płatach jest szczotlicha siwa (<i>Corynephorus canescens</i>), której towarzyszą takie gatunki jak: jastrzębiec kosmaczek (<i>Hieracium pilosella</i>), szczaw polny (<i>Rumex acetosella</i>), sporek wiosenny (<i>Spergula vernalis</i>), macierzanka piaskowa (<i>Thymus serpyllum</i>), kostrzewa owcza (<i>Festuca ovina</i>), mietlica pospolita (<i>Agrostis capillaris</i>), turzycza wrzosowiskowa (<i>Carex ericetorum</i>), nawłóć pospolita (<i>Solidago virgaurea</i>), sit rozpierzchły (<i>Juncus effusus</i>). Płaty siedliska budowane są też przez liczne gatunki porostów m.in.: <i>Cladonia mitis</i> , <i>Cladonia subulata</i> , <i>Cladonia uncialis</i> , <i>Cetraria aculeata</i> , <i>Cetraria islandica</i> oraz mszaki: <i>Polytrichum piliferum</i> , <i>Ceratodon purpureus</i> . W płatach wykazujących zaburzenia i zdegenerowanych, obecne są gatunki ekspansywne i obce takie jak: trzcinnik piaskowy (<i>Calamagrostis epigejos</i>), wrzosowiec cienkoskrzydłowy (<i>Corispermum leptopterum</i>) oraz stokłosa dachowa (<i>Bromus tectorum</i>), a także robinia akacja (<i>Robinia pseudoacacia</i>), wierzba kaspijska (<i>Salix acutifolia</i>),
Gatunki charakterystyczne		Utrzymanie występowania 4 i więcej gatunków charakterystycznych (stan właściwy – FV).		
Ekspansja podrostu drzew i krzewów		Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez utrzymanie występowania ekspansji krzewów i podrostu drzew, na poziomie nie większym niż 40% (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).		
Gatunki ekspansywne		Utrzymanie występowania gatunków ekspansywnych, na poziomie nie większym niż 1 % (stan właściwy – FV).		
Obce gatunki inwazyjne		Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez brak występowania obcych gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).		
Występowanie procesów eolicznych		Utrzymanie występowania procesów eolicznych (stan właściwy – FV).		
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko		Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej na poziomie powyżej 10% (stan właściwy – FV).		
Gatunki charakterystyczne murawy kserotermicznej		Utrzymanie występowania gatunków charakterystycznych murawy kserotermicznej/ wrzosowiska na poziomie ≤ 3 (stan niezadawalający – U1).		
Inne zniekształcenia U2		Stopniowa poprawa warunków występowania siedliska poprzez ograniczenie zniekształceń takich jak: drogi, koleiny, eksploatacja		

			piasku, zaśmiecianie (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2).	czeremcha amerykańska (<i>Prunus serotina</i>). Widoczna jest również obecność brzozy brodawkowatej (<i>Betula pendula</i>) i sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>). Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadowolający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.).
		Powierzchnia siedliska na stanowisku	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie braku zmian powierzchni siedliska na stanowisku (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1).	
2	4030 Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion, Pohlio Callunion, Calluno-Arctostaphyilion</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 19 ha powierzchni siedliska z uwzględnieniem naturalnych procesów, powierzchnia nie zmniejsza się (stan właściwy – FV).	Płaty wrzosowisk wykształciły się głównie u podnóży wydm oraz na terenie płaskich, dość wilgotnych, piaszczystych obszarów równiny. Na terenie płatów dominuje wrzos (<i>Calluna vulgaris</i>), towarzyszą mu głównie kostrzewa owcza (<i>Festuca ovina</i>), z mchów rokietnik pospolity (<i>Pleurozium schreberi</i>), a w miejscach zniszczenia runi również szczytlika siwa (<i>Corynephorus canescens</i>). Skład gatunkowy płatów różni się w zależności od głębokości poziomu wód gruntowych. Na łagodnych stokach wydm, z głębiej zalegającymi wodami podziemnymi, wykształcają się wrzosowiska borealno-kontynentalne z mącznicą (<i>Arctostaphylo-Callunetum</i>), charakteryzujące się znacznym bogactwem gatunkowym porostów. W miejscach z płytko położonym poziomem wód gruntowych (0,5-0,8m) kształtują się zbiorowiska o charakterze suboceanicznym (<i>Pohlio-Callunetum</i>), z bogato rozwiniętą warstwą mszystą. Na terenie płatów ma miejsce ekspansja drzew, głównie brzozy brodawkowatej (<i>Betula</i>
		Pokrycie wrzosu zwyczajnego (ewentualnie łącznie wrzosu i mącznicy)	Utrzymanie udziału wrzosu zwyczajnego (ewentualnie wrzosu i mącznicy) na poziomie minimum 30 % (stan niezadowolający – U1).	
		Pokrycie traw	Utrzymanie udziału traw na poziomie nie większym niż 10% (stan właściwy – FV).	
		Zarośnięcie przez drzewa	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału drzew na poziomie < 10% (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1).	
		Gatunki obce geograficznie	Utrzymanie niewielkiego udziału gatunków obcych geograficznie, na poziomie nieprzekraczającym < 10% (stan niezadowolający – U1).	
		Ekspansywne gatunki rodzime	Utrzymanie niewielkiego udziału ekspansywnych gatunków rodzimych, na poziomie nieprzekraczającym 10% (stan niezadowolający – U1).	
		Struktura populacji kluczowych gatunków	Utrzymanie występowania wszystkich faz rozwojowych, przy jednoczesnej skąpej reprezentacji osobników juwenilnych (stan niezadowolający – U1).	
		Inne zniekształcenia (zaśmiecianie,	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez eliminację występowania zniekształceń	

		pozyskiwanie piasku)	(stopniowa poprawa stanu niezadowolającego – U1).	<i>pendula</i>), sosny zwyczajnej (<i>Pinus sylvestris</i>), rzadziej dębu szypułkowego (<i>Quercus robur</i>), a w miejscach wilgotnych również topoli osiki (<i>Populus tremula</i>). Widoczna jest również obecność gatunków obcych, w tym inwazyjnych jak czeremcha amerykańska (<i>Prunus serotina</i>) i robinia akacjowa (<i>Robinia pseudoacacia</i>). Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadowolający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.).
3	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 22 ha powierzchni siedliska (stan niezadowolający – U1).	Siedlisko wykształciło się w bezodpływowych obniżeniach terenu powstałych w obrębie pasa wydmowego. Na części płatów (np. rez. Bagno Jacka) wciąż widoczne są ślady wydobycia torfu, które prowadzono na tym terenie w niewielkiej skali nawet do lat sześćdziesiątych XX w. W obrębie płatów siedlisko jest dość jednorodne, na większości powierzchni budowane głównie przez wełnianki (wełnianka wąskolistna (<i>Eriophorum angustifolium</i>) i rzadziej wełnianka pochwowata (<i>E. vaginatum</i>)), turzyce (turzyca dzióbkowata (<i>Carex rostrata</i>), turzyca nitkowata (<i>C. lasiocarpa</i>), rzadziej turzyca sztywna (<i>C. elata</i>)) i torfowce (dominacja torfowca kończystego (<i>Sphagnum fallax</i>) w warstwie mszystej). W części, płaty siedliska rozwinęły się w postaci mszarów trzęsawiskowych. Na większości powierzchni siedliska stwierdzono ekspansję drzew i krzewów
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	Utrzymanie udziału powierzchni siedliska w powierzchni badawczej na poziomie > 50 % (stan niezadowolający – U1).	
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie występowania minimum 4 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych w płacie siedliska kształtuje się na poziomie minimum 20 % (stan niezadowolający – U1).	
		Gatunki dominujące	Utrzymanie braku wyraźnych dominatów udział gatunków charakterystycznych dla siedliska (stan niezadowolający – U1)	
		Pokrycie i struktura gatunków mchów	Utrzymanie wskaźnika na obecnym poziomie poprzez utrzymanie całkowitego pokrycia mchów minimum na poziomie 20 % (stan niezadowolający – U1).	
		Obce gatunki inwazyjne	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie braku występowania gatunków inwazyjnych (stopniowa poprawa niezadowolającego stanu zachowania – U1).	

		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie pojedynczego występowania gatunków ekspansywnych (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).	(brzoza omszona (<i>Betula pubescens</i>), brzoza brodawkowata (<i>B. pendula</i>), wierzba szara (<i>Salix cinerea</i>), olsza czarna (<i>Alnus glutinosa</i>)), a na najbardziej przekształconych stwierdzono obecność trzcinnika lancetowatego (<i>Calamagrostis canescens</i>). Postępująca sukcesja przyspieszona została przez niedobory wody na całym obszarze, wynikające z zaburzeń w układzie hydrologicznym terenu (ujemny bilans wodny, powiększający się lej depresji wokół aglomeracji warszawskiej). Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadawalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.).
		Obecność krzewów i podrostu drzew	Poprawa wskaźnika poprzez zmniejszenie udziału krzewów i podrostów do poziomu nieprzekraczającego 15 % (poprawa złego stanu zachowania – U2).	
		Stopień uwodnienia	Utrzymanie stopnia uwodnienia na poziomie ≥ 10 cm poniżej powierzchni torfowiska (stan właściwy 0-FV).	
		Pozyskanie torfu	Utrzymanie braku pozyskania torfu (stan właściwy – FV).	
		Melioracje odwadniające	Utrzymanie niewielkiego oddziaływania sieci rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury na warunki wodne torfowiska (stan niezadawalający U1).	
4	91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (<i>Cladonio-Pinetum</i> i chrobotkowa postać <i>Peucedano-Pinetum</i>)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie minimum 0,6 ha powierzchni siedliska (stan niezadawalający – U1).	Płat boru chrobotkowego (<i>Cladonio-Pinetum</i>) wykształcił się na stoku niewielkiej wydmy, z luźnym drzewostanem sosnowym (sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i>), pochodzącym najprawdopodobniej z naturalnej sukcesji. Charakteryzuje się płatowanym runem, z niewielkim zwarciem chrobotków (<i>Cladonia</i> spp.), pozostających jednak w dobrej kondycji. Charakterystyczną cechą płatu jest obecność na jego terenie gatunków nieleśnych. Związane jest to z niską grubością warstwy organicznej (poziom O). Taka grubość jest jednak odpowiednia i dobrze rokuje trwałości płatu. Z uwagi na regres siedliska 91T0 w regionie (Zaniewski i in. 2012), wartość płatu jest
		Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie oceny wskaźnika w stopniu niepogorszonym, to jest utrzymanie charakterystycznej kombinacji florystycznej na poziomie minimum 60% (stan niezadawalający – U1).	
		Udział procentowy siedliska	Utrzymanie udziału procentowego siedliska w powierzchni badawczej minimum na poziomie minimum 70% (stan właściwy – FV).	
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie braku występowania obcych gatunków inwazyjnych (stan właściwy – FV).	
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie udziału rodzimych gatunków ekspansywnych na poziomie nieprzekraczającym 10 % (stan właściwy – FV).	
		Występowanie i stan populacji chrobotków	Utrzymanie średniej kondycji plech (stan niezadawalający – U1).	

		Stosunek pokrycia chrobotków do mchów i roślin naczyniowych	Utrzymanie występowania pokrycia chrobotków do mchów i roślin naczyniowych w stosunku minimum <60% - > 40 % (w tym porosty mniej niż 40%) – stan zły – U2.	duża. Teren pozostałych borów sosnowych, zlokalizowanych na piaskach wydmowych poza płatem w granicach obszaru Natura 2000 Poligon Rembertów nadaje się do przywracania borów chrobotkowych. Ogólny stan zachowania należy ocenić jako zły (U2), niemniej z uwagi na charakterystykę siedliska oraz lokalne uwarunkowania nie jest możliwa poprawa ocena stanu zachowania siedliska. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.).
		Wiek drzewostanu	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika oraz zwiększenie udziału drzew w wieku powyżej 50 lat (stopniowa poprawa złego stanu zachowania – U2).	
		Obecność drewna martwego w dnie lasu	Utrzymanie braku martwego drewna w dnie lasu (stan właściwy – FV).	
		Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie braku występowania gatunków obcych w drzewostanie (stan właściwy – FV).	
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie braku lub niewielkich odnowień naturalnych drzewostanu (stan właściwy – FV).	
		Obecność nasadzeń drzew	Utrzymanie braku nasadzeń (stan właściwy – FV).	
		Przekształcenia związane z użytkowaniem	Utrzymanie występowania maksymalnie słabych przekształceń związanych z użytkowaniem (stan właściwy – FV).	
		Zniszczenia drzewostanów – wiatrołomy, gradacje owadów	Utrzymanie braku zniszczenia drzewostanów (stan właściwy – FV).	
5	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Obecność gatunku	Utrzymanie występowania (obecności) populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 90 odżywiających się samców (stan właściwy – FV).	Występowanie gatunku na Poligonie Rembertów notowano w latach 2008 i 2011 r. Niniejsze obserwacje potwierdziły także badania prowadzone w 2012 r. w związku z przystąpieniem do sporządzenia planu zadań ochronnych oraz w 2018 r. podczas prac związanych z uzupełnieniem stanu wiedzy o obszarze Natura 2000. W 2018 r. stwierdzona populacja kumaka w granicach obszaru wynosiła ok. 93 odżywiających się samców oraz ok. 130 samców w jego otoczeniu. Siedlisko kumaka stanowią niewielkie, wypełnione wodą zagłębienia terenu, rozlewiska oraz zbiorniki wodne charakteryzujące się występowaniem m.in. płyciczn. W przypadku części stanowisk zidentyfikowano
		Udział szuwaru w powierzchni zbiornika	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie udziału szuwaru w powierzchni zbiornika na poziomie $\geq 25\%$ (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).	
		Roślinność zanurzona i pływająca	Stopniowa poprawa oceny wskaźnika poprzez utrzymanie licznej roślinności zanurzonej i pływającej o pionowych pędach (stopniowa poprawa niezadawalającego stanu zachowania – U1).	
		Nachylenie brzegów zbiornika	Utrzymanie łagodnego nachylenia brzegów (stan właściwy – FV).	
		Zacienienie zbiornika	Utrzymanie zacienienia zbiorników na poziomie <	

			50% powierzchni lustra zbiornika (stan właściwy – FV).	w otoczeniu stanowisk postępujący proces sukcesji wtórnej (zadrzewienia, szuwar), ograniczający dostęp światła do zbiorników. Ogólny stan zachowania należy ocenić jako niezadowalający (U1). Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunki i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Ekspertyza przyrodnicza Raport z inwentaryzacji i oceny siedlisk gatunków płazów – kumaka nizinnego <i>Bombina bombina</i> oraz traszki grzebieniastej <i>Triturus cristatus</i> w obszarze Natura2000 PLH140034 Poligon Rembertów – FPP Enviro (2018 r.).
		Obecność pływacz	Utrzymanie występowania pływacz (stan właściwy – FV).	
		Obecność ryb	Utrzymanie ograniczonego występowania ryb w granicach płatów siedliska gatunku (stan niezadowalający – U1).	
		Zabudowa otoczenia zbiornika	Utrzymanie braku zabudowy w otoczeniu zbiorników (stan właściwy – FV).	
		Inne zbiorniki wodne w promieniu 500 m	Utrzymanie występowania innych zbiorników wodnych w promieniu 500 m (stan właściwy – FV).	
		Droga asfaltowa	Utrzymanie braku występowania maksymalnie dróg asfaltowych w okolicy zbiornika (stan właściwy – FV).	
6	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Liczba samców	Utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze, w stanie nie pogorszone, na poziomie minimum 9 samców (stan niezadowalający – U1).	Pierwsze informacje o występowaniu zalotki większej na terenie obszaru Natura 2000 pochodzą z lat 2010-2011. Dostyc liczne występowanie tego gatunku odnotowano również w trakcie badań prowadzonych w 2012 r. Wizyty terenowe przeprowadzane w okresie aktywności imago pozwoliły stwierdzić każdorazowo co najmniej kilkanaście osobników tego gatunku, w tym również osobniki kopulujące (przy 5 kontrolach liczba osobników dorosłych wynosiła od 12 do 35). O skutecznym rozrodzie i stałym zasiedleniu obszaru Natura 2000 świadczy także fakt obecności larw zalotki większej w wodach tamtejszych torfowisk. W 2018 r. wyniki przeprowadzonych badań wskazują na obecność stabilnej populacji gatunku w obszarze, która znajduje tutaj
		Zagęszczenie wylinek	Utrzymanie występowania minimum umiarkowanego zagęszczenia wylinek na poziomie minimum 5 przypadających na 10 m ² (stan niezadowalający – U1).	
		Występowanie określonych gatunków roślin	Utrzymanie występowania siedliska dogodnego dla gatunku na poziomie ≥ 2 (stan właściwy – FV).	
		Udział roślinności dogodnej dla gatunku	Utrzymanie występowania gatunków roślin poprzez występowanie ≥ 75 % długości roślinności przybrzeżnej lub ≥ 50 % całej powierzchni zbiornika (stan właściwy – FV).	
		Jakość otoczenia antropopresja	Utrzymanie znikomego udziału intensywnie użytkowanych, w tym udział naturalnego otoczenia ≥ 25 % (stan właściwy – FV).	

				<p>bardzo dobre warunki do rozrodu i rozwoju. Obecność blisko położonych i niewielkich zbiorników wodnych w otoczeniu terenów leśnych (stanowiących swego rodzaju bufor) stanowi istotne dla regionu siedlisko zalotki większej. Populacja zalotki większej w obszarze Natura 2000 występuje w typowym dla gatunku siedlisku, zajmując niewielkie zbiorniki wodne w obrębie terenów torfowisk i w otoczeniu gruntów leśnych. Ogólna ocena populacji określona została jako niezadowalająca (U1), przy czym okresowo może wykazywać tendencję do oceny właściwej (FV). Ocena siedliska w obszarze (i na wszystkich 3 stanowiskach) określona została jako właściwa (FV), podobnie jak perspektywy zachowania. Posiadane dane wskazują na możliwą zmienność liczebności w kolejnych sezonach, co uznać należy za efekt naturalnej fluktuacji populacji zalotki większej. Z uwagi na dwuletni cykl życiowy przewidywać można, że zmienność taka (szczególnie w odniesieniu do obserwowanych imagines) może się powtarzać i spadek liczebności w jednym tylko sezonie nie jest tożsamy z pogorszeniem stanu ochrony tego gatunku. Cele ochrony ustalono dla wskaźników kluczowych dla waloryzacji oceny stanu ochrony gatunki i jego siedliska. Cel wydaje się możliwy do osiągnięcia. Cele działań ochronnych sporządzono na podstawie danych dokumentacji do planu zadań ochronnych (2012 r.) oraz ekspertyzy przyrodniczej pn.: „Wykonanie ekspertyzy przyrodniczej zalotki większej w obszarze Natura 2000 Poligon Rembertów</p>
--	--	--	--	--

				PLH140034” – GOBIO usługi przyrodnicze (2018 r.).
--	--	--	--	--

Powyższe cele, po ich przyjęciu, powinny być brane pod uwagę przez podmioty sprawujące nadzór nad obszarem Natura 2000 oraz w trakcie prowadzenia ocen wpływu programów i przedsięwzięć na obszar Natura 2000. W tabeli załącznika 4 do zarządzenia, nie wymienia się gatunków takich jak: 1166 traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* i 6236 strzebla błotna *Phoxinus (=Eupallasella) percunurus*, z uwagi na fakt, iż gatunki te nie są już przedmiotami ochrony obszaru.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody, sporządzający projekt planu zadań ochronnych winien umożliwić zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu, a także zapewnić możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu, na zasadach i w trybie określonym w art. 3 ust. 1 pkt 11 oraz art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm. - zwanej dalej „ustawą ooś”). Ponadto, w myśl art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy ooś, projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach.

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190 - zwanej dalej „ustawą o wojewodzie”), projekt planu zadań ochronnych wymaga uzgodnienia z właściwym terytorialnie wojewodą.

Jak wspomniano, istotnym elementem procesu planistycznego są konsultacje społeczne. W ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.) oraz ww. przepisów prawa, w dniu .... w Biuletynie Informacji Publicznej i tablicach ogłoszeń regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz jednostek samorządu terytorialnego na terenie których położony jest obszar Natura 2000, zamieszczono obwieszczenie o zamiarze przystąpienia, przystąpieniu i wyłożeniu projektu zarządzenia zmieniającego planu zadań ochronny do publicznego wglądu. Tego samego dnia obwieszczenie opublikowano także w prasie (....). Tym samym, zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, umożliwiono zapoznanie się z dokumentem oraz złożenie uwag i wniosków do projektu planu zadań ochronnych przez okres 21 dni. W przewidzianym na składanie uwag i wniosków terminie zgłoszono następujące uwagi:

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Sposób rozpatrzenia uwagi

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy o wojewodzie, Wojewoda Mazowiecki pismem znak: ..... z dnia ..... r. uzgodnił projekt zarządzenia.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu zadań ochronnych będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właścicieli terenu, na którym znajduje się obszar Natura 2000;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją;
- 4) na jednostki organizacyjne, których zasięg działania obejmuje teren obszaru Natura 2000.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą skutków finansowych dla budżetu państwa.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy zawarte w projekcie zarządzenia będą miały umiarkowany wpływ na lokalny i regionalny rynek pracy. Konieczność realizacji zadań przyczyni się do zwiększenia zapotrzebowania na usługi z działów: „Badania naukowe i działalność rozwojowa” Polskiej Klasyfikacji Działalności, wprowadzonej Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.).

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja przedmiotowego zarządzenia objęta jest prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 na podstawie dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.U.E.L.1992.206.7), jako specjalny obszar ochrony siedlisk Poligon Rembertów PLH140034. Projekt zarządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.